

Siikalatvan kunnan yläkoulun sijaintiratkaisu

Kunnanhallitus 07.04.2025 § 97
189/12.00.02/2025

Kunnanvaltuuston päätöksellä Siikalatvan yläkouluopetus päätettiin keskittää syyslukukauden 2022 alusta alkaen toistaiseksi Gananderin koululle. Vuonna 2022 päätöksenteon yhteydessä Siikalatvan kunnan kouluverkkotyöryhmä kaavaili, että päätös yläkoulun pysyvästä sijainnista tehtäisiin vuoden 2024 aikana, hyvissä ajoin ennen valtuustokauden päättymistä.

Sijaintipäätöksen tekemiseksi ennen valtuustokauden päättymistä käynnistettiin yläkouluverkkoselvitys kesäkuussa 2024. Ensivaiheessa kouluverkkotyöryhmä selvitti kunnan neljän kirkonkylän vaihtoehtoja taloudellisuuden, inhimillisyyden sekä elinvoiman kannalta. Sivistyspalvelut toteutti osana työryhmän työtä lapsivaikutusten arvioinnin kyselyineen syyskuussa 2024. Kysely suunnattiin nuorisovaltuustolle, Gananderin koulun oppilaskunnalle, Siikalatvan peruskoulun vuosiluokille 5–9 ja Gananderin koulun henkilökunnalle. Vastausten mukaan useimmat oppilaista ehdottivat yläkoulun sijaintipaikaksi kotiaan lähinnä olevaa Siikalatvan taajamaa. Gananderin koulun henkilökunnalta saatujen vastausten mukaan 78 % on sitä mieltä, että yläkoulun tulee sijaita Gananderin koululla.

Kouluverkkotyöryhmä päätyi marraskuussa 2024 selvittämään tarkemmin kahta sijaintivaihtoehtoa: Ganander (Rantsila) sekä uuden yläkoulun sijoittaminen Pulkkilaan.

Tekninen palvelualue on laskenut kustannusarviot eri toteuttamisvaihtoehdoille. Kouluverkkotyöryhmällä on ollut käytettävissä oppilasennusteet, kunnan talouden kehitysnäkymät mahdollisuuksineen ja riskeineen sekä toteutusvaihtoehtojen ennakkovaikutusten arviointi ja talousvaikutukset. Lisäksi kouluverkkotyöryhmässä on tarkasteltu tila- ja kuljetuskustannusten lisäksi henkilöstökulut, investointikulut ja kertaerät arvioitaessa Rantsila (Ganander) ja Pulkkila -sijaintivaihtoehtoa.

Yläkoulun oppilasennusteen mukaan oppilasmäärä putoaa vuodesta 2031 lähtien varsin jyrkästi siten, että lukuvuonna 2037–2038 olisi ennusteen mukaan 116 yläkouluoppilaista. Alakoululaistilaston perusteella lukuvuodesta 2025–2026 lukuvuoteen 2030–2031 pienenee Aleksanterin koulun oppilaiden määrä lukumäärällisesti (-27 oppilasta) ja Kestilä suhteellisesti (-27,8 %) eniten. Samana ajanjaksona Piippolan koululaismäärä kasvaa viidellä oppilaalla.

Oppilasennusteen mukaan lukuvuodesta 2026–2027 alkaen Piippolan-Pulkkilan yläkoululaisia on enemmän kuin Rantsilan. Lukuvuonna 2028–2029 yli kahdella kolmanneksella (67,3 %) yläkoululaisista on lyhyempi matka Pulkkilaan (105 oppilasta) kuin Rantsilaan (51 oppilasta). Yli 50 kilometrin matka tulee Pulkkilaan yhdellä ja Rantsilaan 16 koululaisella, joista kahdella yli 60 kilometrin

koulumatka. Lukuvuonna 2033–2034 tilanne on jokseenkin saman suhtainen eli lyhyempi matka yläkoululaisista 67,9 %:lla on Pulkkilään, jonne kaikkien matka alittaa 50 kilometriä.

Vaihtoehto Rantsila jakaantuu neljään toteutusvaihtoehtoon, joista ensimmäinen tarkoittaa, että nykytila jatkuu ja tehdään vain välttämättömät kunnostustoimet:

1. Gananderin muutos-/ perusparannustyöt sekä Aleksanterin koulun remontti välttämättömiltä osiltaan (vesikaton uusiminen+lisäeristys, salaoituksen korjaaminen ja IV-päivitykset). Investointien kustannusarvio tässä vaihtoehdossa on 634 694 € ja tilakustannus (poistot ja ylläpitokulut) olisivat 458 504 €/vuosi.
2. Gananderin muutos- / perusparannustyöt. Aleksanterin koulun remontti, osapurku ja välttämättömät kunnostustoimet (osapurku n. 600 m², asuntosiiven purku, jäljelle jäisi noin 1800 m² (20,45 m²/oppilas), purkuran ulkoseinän rakentaminen, tarvittavat tilamuutokset, vesikaton uusiminen + lisäeristys, lämpökeskuksen rakentaminen, salaoitusten korjaaminen). Investointien kustannusarvio tässä vaihtoehdossa on 1 189 920 € ja tilakustannus (poistot ja ylläpitokulut) olisivat 473 235 €/vuosi.
3. Gananderin muutos- / perusparannustyöt. Aleksanterin koulun laaja remontti (osapurku, asuntosiiven purku. Jäljelle jäisi noin 1800 m² (20,45 m²/oppilas), purkuran ulkoseinän rakentaminen, tarvittavat tilamuutokset, vesikaton uusiminen + lisäeristys, salaoituksen rakentaminen, kellarin riskirakenteiden korjaaminen mm. lattiat ja seinät, taloteknisten (LVIAS) järjestelmien uusiminen + AV, lämmönjakohuoneen rakentaminen, tilapintojen, ovien, ikkunoiden, kalusteiden jne. uusiminen). Investointien kustannusarvio tässä vaihtoehdossa on 2 862 000 € ja tilakustannus (poistot ja ylläpitokulut) olisivat 584 675 € / vuosi.
4. Gananderin muutos- / perusparannustyöt Rantsilaan uusi alakoulu. Aleksanterin koulu myydään/puretaan. Investointien kustannusarvio tässä vaihtoehdossa on 4 225 000 € ja tilakustannus (poistot ja ylläpitokulut) olisivat 609 953 €/vuosi. Lisäksi Aleksanterin koulun alaskirjaus 605 095 €, kirjanpitoarvo vuonna 2027.

Kouluverkkotyöryhmä esittää yläkoulun sijainniksi Pulkkilaa ja toteutustapana vuokramallia. Kouluverkkotyöryhmän mukaan sijainnin vaihtoa puoltavat:

- Oppilasennusteet ja oppilaspainopisteen muutos
- Lapsivaikutusten arviointi
- Nuorisovaltuuston lausunto
- Gananderin koulun oppilaskunnan lausunto
- Vanhempainyhdistysten (Kestilä, Piippola ja Pulkkala) lausunnot
- Adressit, Rantsila versus Pulkkala

Kouluverkkotyöryhmä esittää, että yläkoulu toteutetaan Pulkkilassa vuokramallilla sekä Ylämäkelän ja Rantakankaan koulun yhteiskäytöllä. Puretun yläkoulun kohdalle toteutetaan uusi kaksikerroksinen 1560 m² koulurakennus.

Ylämäkelän monitoimitaloon sijoitetaan kotitalousluokka. Ruokala, keittiö, musiikki sekä tekninen-/metallityötila toteutetaan Rantakankaan koulun kanssa yhteiskäytössä. Toteutusvaihtoehto sisältää Rantakankaan koulun ruokalatilan laajentamisen noin 100 m² (noin 220 000 €), Rantakankaan kotitalousluokan remontin n. 135 m² (noin 170 000 €) sekä Rantakankaan teknisen työn luokan muutostyöt (noin 120 000 €).

Rantakankaan koulun, yläkoulun ruoka ja Pulkkilan päiväkodin ruoka valmistetaan Koivulehdon keittiössä. Rantsilan alakoulun ja päiväkodin ruoan valmistus siirretään Kotipihan keittiöstä Gananderille. Piippolan alakoulun, päiväkodin ja lukion ruoka valmistetaan ja jaetaan entisen Jedun Piippolan rakennuksen keittiössä. Kestilän alakoulun ja päiväkodin ruoka valmistetaan ja jaetaan koululla.

Toteutusvaihtoehdossa hyödynnetään kunnan omistuksessa olevia koneita, laitteita ja kalusteita. Vuosien 2027–2031 aikana on tarve käyttää Piippolan liikuntasalia. Investointien kustannusarvio Pulkkila vaihtoehdossa on 1 346 748 € ja tilakustannus (poistot, tilan vuosivuokra ja ylläpitokulut) olisivat 806 649 €/vuosi. Lisäksi Aleksanterin koulun alaskirjaus 605 095 € vuoden 2027 kirjanpitoarvon mukaisesti.

Investointi on laskettu rahoitettavan 100 % pitkäaikaisella taselainalla. Lainan takaisinmaksuaika on 20 vuotta. Rahoituksen korkona on käytetty 3,0 %, (26.3.2025 Kuntarahoitukselta saatu indikaatiivinen taselainan hinta). Investoinnin kokonaistaloudellisin rahoitusmuoto 20 vuoden ajanjaksolla tarkasteltuna hankkeen laajuudesta riippumatta on lainarahoitus, mitä on käytetty edellä esitettyjen vaihtoehtojen yhteydessä esitetyissä rahoituskustannuksissa. Siikalatvan kunnan lainakanta vuoden 2024 lopussa oli 2311 € / asukas. Laskettaessa kunnan tämänhetkiseen lainakantaan kunnan ostaman Jedun Piippolan kiinteistön edellyttämät investoinnit 1,9 M€. ja yläkouluratkaisun investoinnit muodostuu lainan määräksi asukasta kohden 2958 euroa.

Vuokramalli on tarkasteltu 10+10 vuoden määräaikaisella vuokrasopimuksella ja vuokramalliin liittyvän investointiosan poistot 20 vuoden aikana tasapoistolla. Vuokrahinta perustuu vastaavista hankkeista toteutuneisiin m²-hintoihin. Vuokrahinta on määritetty 10 + 10 vuotisen vuokrasopimuksen keskihinnalla. Keskihinnassa on huomioitu vuosittainen 1,5 % vuokran indeksikorotus. Vuokramallissa palveluntuottaja (vuokranantaja) mm. kantaa toimitusprojektin aikatauluriskin ja jäännösarvoriskin, jolloin kunnalle ei jää kohteen lunastusvelvollisuutta vuokrakauden päättyessä. Myöskään alaskirjausriskiä ei ole vuokraajalla. Vuokramalli sopeutuu tarpeiden

muuttuessa, jolloin ei lukittauduta pysyvän rakennuksen kokoon ja ylläpidettäviin tiloihin. Malli myös sisältää purkukulut.

Vuosikustannukset tulevat vaikuttamaan korottavasti kunnan käyttötalouteen vuositasona. Koulukuljetuskustannus lukuvuonna 2027 – 2028 olisi 395 000 € (Rantsila-mallissa 375 000 €). Sensijaan yläkoulun henkilöstökulut eivät muutu.

Kouluverkkotyöryhmän työn tuloksia on esitelty kunnanhallituksen iltakouluissa 11.11.2024, 27.1.2025 ja 25.3.2025 sekä kunnanvaltuuston iltakouluissa 14.11.2024, 5.2.2024 ja 24.2.2025.

Kuntalaistilaisuudet pidettiin Kestilässä 25.11.2024, Rantsilassa 26.11.2024, Piippolassa 27.11.2024 ja Pulkkilassa 28.11.2024. Tilaisuuksissa esiteltiin muun muassa yläkouluratkaisun valmistelutilannetta sekä kuultiin kuntalaisten palautetta ja toiveita ratkaisuun liittyen. Lisäksi kouluverkkotyöryhmä tiedotti yläkouluasiasta kunnan verkkosivuilla 5.11.2024.

Kunnan henkilöstölle on viestitetty kouluverkkotyöstä ja ratkaisuvaihtoehtoista henkilöstöinfoissa 21.11.2024 ja 29.1.2025. Rantakankaan koulun henkilöstöä on kuultu 2.4.2025. Aleksanterin sekä Gananderin koulun henkilöstöä on kuultu 3.4.2025.

Vuokramallivaihtoehto merkitsee sitä, että Rantsilan alakoulu siirtyy Gananderille ja tehdään tarvittavat muutostyöt. Aleksanterin koulu myydään/vuokrataan tai puretaan.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Pekka Iivari

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle seuraavaa:

1. Kunnan yläkoulu sijoitetaan Pulkkilan puretun yläkoulun kohdalle syksystä 2027 alkaen uutena kaksikerroksisena noin 1560 m² koulurakennuksena.
 - Hanke toteutetaan tilaelementtiratkaisuna vuokramallilla ja hankkeeseen liittyvät investoinnit rahoitetaan lainarahoituksella. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,4 miljoonaa euroa
 - 30 000 € määrärahan myöntämisestä hankkeelle vuoden 2026 talousarvion investointiosaan ja 1,37 miljoonaa euroa vuoden 2027 talousarvion investointiosaan.
2. Valtuuttaa teknisen johtajan kilpailuttamaan ja allekirjoittamaan tarvittavat sopimukset hankkeen käynnistämiseksi hankkeelle määritetyn budjetin rajoissa.
3. Kunnanhallitus nimeää ohjausryhmän hankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Ohjausryhmä hyväksyy toteutussuunnitelmat ja toimii käyttäjän edustajana hankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Päätös

1. Päätösehdotuksen mukaisesti.
2. Päätösehdotuksen mukaisesti.
3. Siirretään seuraavaan kunnanhallituksen kokoukseen.

Esittelyn aluksi esittelijä totesi, että esittelytekstistä poiketen edellinen yläkoulupäätös oli tilapäinen, ei toistaiseksi.

Keskustelun aikana Ojantakanen esitti Kallion ja Pirttisalon kannattamana päätöskohtaa 1 koskevan vastaesityksen:

Yläkoulu Gananderilla, Aleksanterin koulun remontti, välttämättömät

”Esitän yläkouluksi esityslistan tekstin vaihtoehto Rantsila kohtaa 1 eli Gananderin koulua toimenpitein Gananderin muutos-/ perusparannustyöt sekä Aleksanterin koulun remontti välttämättömiltä osiltaan. Perusteluina tämä malli on kunnalle taloudellisesti turvallisin pitkällä aikavälillä. Tilat ovat jo olemassa olevia, hyvin toimivia ja terveitä. Myös henkilöstö on tyytyväistä ja valtaosa oppilaista. Sijainniltaan se on seudullisesti keskeinen. Säästyneillä varoilla voidaan kehittää kuntaa muulla tavoin ja samalla myös sivistystoimen laatua monipuolisesti. Kuntatoimintojen toimivuus ja laadukkuus on tärkeintä.”

Seuraavaksi suoritettiin äänestys esittelijän pohjaehdotuksen ja Ojantakasen vastaesityksen välillä puheenjohtajan antaman äänestysohjeen mukaisesti. Pohjaehdotuksen kannattajat äänestävät JAA ja Ojantakasen vastaehdotuksen kannattajat EI.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi äänestystuloksen: 4 JAAääntä ja 3 EI-ääntä. Ojantakanen, Pirttisalo ja Kallio äänestivät vastaehdotuksen puolesta (EI).